

Antoni Jopek

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie

Biuletyn Polonistyczny 26/1-2 (87-88), 250-255

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA im. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ
/1981/1982/

I. Sprawy organizacyjne i personalne

W roku akad. 1981/82 Instytutem Filologii Polskiej kierował prof. dr J.Z. Białek. Sprawami dydaktycznymi i wychowawczymi zajmował się wicedyrektor dr E. Klisiewicz. Sprawy organizacyjno-administracyjne podlegały wicedyrektorowi dr A. Dyduchowej.

Funkcję kierownika Zakładu Literatury Polskiej sprawował prof. dr J.Z. Białek, Zakładu Języka Polskiego - prof. dr M. Zarębina, Zakładu Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego - doc. dr hab. Z. Uryga. Zarówno członkowie dyrekcji Instytutu, jak i kierownicy zakładów zostali powołani na swoje stanowiska w wyniku tajnego głosowania na zebraniach wyborczych w końcu czerwca 1981 r., w których uczestniczyli pracownicy naukowcy i przedstawiciele studentów.

Centralna Komisja Kwalifikacyjna⁴ d/s Kadry Naukowej zatwierdziła habilitację dra J. Polakowskiego. Uzyskał on etat docenta. Po zakończeniu przewodów doktorskich stanowisko adiunkta otrzymały dr dr L. Wajda i H. Krzyżak.

W roku akad. 1981/82 lektorat języka polskiego w Uniwersytecie w Mediolanie w dalszym ciągu prowadził doc. dr hab. J. Okoń, w Uniwersytecie w Caën - dr M. Jędrychowska. Dr E. Stachurski wyjechał jesienią 1981 r. do Gandawy, aby rozpocząć zajęcia z lektoratu języka polskiego w tamtejszym uniwersytecie.

W okresie sprawozdawczym prace doktorskie z zakresu historii literatury oraz z języka polskiego obronili: H. Kaczorowska,

H. Kosętką, H. Krzyżak, K. Surowiec i L. Wajda.

Z końcem roku akad. 69 słuchaczy studiów stacjonarnych i zaocznych uzyskało stopień magistra filologii polskiej. Podyplomowe Studium Polonistyczne, kierowane przez dra T. Budrewicza, ukończyło 7 osób.

II. Sesje i zebrania naukowe

a) Zakład Literatury Polskiej

Na zebraniach Zakładu 1) mgr A. Gurbiel zastanawiał się nad zagadnieniem człowieka w młodzieńczych pismach Adama Mickiewicza; 2) dr M. Bralczyk-Karolak wydobyła istotne wartości poezji Tadeusza Borowskiego; 3) mgr K. Gajda podzielił się swymi refleksjami nad krytyką teatralną Młodej Polski; 4) dr R. Lubas, wyzyskując francuskie prace teoretycznoliterackie, mówiła o problemach intymności jako kategorii dystansu emocjonalnego.

Pracownicy Zakładu przygotowali do druku zredagowany przez prof. dra B. Farona "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie. Prace Historycznoliterackie", poświęcony głównie stylistyce oraz językowi krytyki literackiej.

b) Zakład Języka Polskiego

W Zakładzie odbyło się 6 zebrań naukowych: 1) dr J. Ozdzyński zajął się wykładem jako wypowiedzią funkcjonalną; 2) doc. dr hab. H. Wiśniewska (UMCS Lublin) zreferowała wyniki swych badań nad tytułaturą Sebastiana Klonowica; 3) doc. dr M. Schabowska podjęła zagadnienie: Synonimika. Próba podziału; 4) dr M. Rachwał zainteresowała się funkcjonowaniem metaznaków w tekstach naukowych; 5) na niektóre cechy dyskusji językoznawczej zwróciła uwagę prof. dr M. Zarębina; 6) dr L. Wajda odczytała fragment rozprawy doktorskiej "Zapożyczenia w nazwach drzew i krzewów".

W dniu 26 XI 1981 r. odbył się wieczór poświęcony pamięci doc. dra hab. J. Zaleskiego, wieloletniego kierownika Zakładu

Języka Polskiego; w uroczystości wzięli udział pracownicy Instytutu, koleżanki i koledzy Zmarłego, najbliższa rodzina, studenci. W wystąpieniach doc. dr M. Schabowska informowała o pracach J. Zaleskiego związanych z kulturą języka; doc. dr J. Kobylińska skomentowała wyniki badań Docenta nad historią języka polskiego; doc. dr hab. L. Bednarczuk zwrócił uwagę na Jego zainteresowania polszczyzną kresową; prof. dr M. Zarębina scharakteryzowała J. Zaleskiego jako pedagoga; prof. dr S. Burkot sięgnął pamięcią do lat studiów Zmarłego. Zaleski był wówczas współorganizatorem teatru studenckiego w krakowskiej WSP, w którym pełnił funkcje reżysera i występował jako aktor; mgr S. Koziaara podzielił się z zebranymi "wspomnieniami ostatniego ucznia".

Zarówno referenci, jak i dyskutanci podkreślali związki emocjonalne Docenta z ziemią rodzinną (Podole), co znalazło swoje odbicie także i w tematyce Jego prac naukowych; podkreślali przy tym Jego uzdolnienia dydaktyczne, umiłowanie zawodu nauczycielskiego, dużą życzliwość dla studentów. W imieniu rodziny organizatorom, autorom wystąpień, dyskutantom, uczestnikom sesji podziękował syn Zmarłego, który uzupełnił uwagi przedmówców mniej znanymi szczegółami z życia swego Ojca.

Z okazji owego zebrania członkowie Studenckiego Koła Naukowego Językoznawców zorganizowali wystawę dorobku naukowego doc. dra hab. J. Zaleskiego, zaś w dniu 24 VI 1982 r. jednej z sal budynku WSP nadano imię Zmarłego. Uroczystość tę połączono z zawieszeniem stosownej tablicy odlanej z brązu. Ponadto pracownicy Zakładu postanowili złożony do druku "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie. Prace Językoznawcze" poświęcić pamięci prof. dra S. Jodłowskiego i doc. dra hab. J. Zaleskiego - "twórców polonistyki językoznawczej WSP".

W dniach 2-4 III 1982 r. odbyła się w Trzemeśni pod Myślenicami ogólnopolska Konferencja Młodych Pracowników Językoznawców, zorganizowana przez Zakład Języka Polskiego krakowskiej WSP. W obradach wzięli udział uczestnicy ze wszystkich niemal ośrodków akademickich w Polsce. Spośród 32 przedstawionych referatów dwa wygłosili pracownicy Zakładu: 1) dr M. Rachwał wyjaśniła pochodzenie nazwy Trzemeśnia; 2) mgr M. Gryniewicz podjął próbę zdefiniowania terminów: dialekt, gwara, żargon.

W seminarium języka i kultury macedońskiej zorganizowanym w sierpniu przez Uniwersytet im. Cyryła i Metodego w Skopje uczestniczyła prof. dr M. Zarębina.

c) Zakład Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego

Na zebraniach naukowych Zakładu 1) doc. dr hab. J. Polakowski zajmował się problemem przekazów fonicznych w szkolnej komunikacji literackiej; 2) dr A. Witkowska zreferowała projekt szkoły ćwiczeń (szkoła średnia); 3) mgr Z. Kłakówna wygłosiła referat "W poszukiwaniu koncepcji kształcenia sprawności językowej"; 4) dr H. Krzyżak odczytała fragment pracy doktorskiej: "Semantyczna funkcja znaku »słońce« w powieści J.I. Kraszewskiego »Stara baśń«"; 5) mgr A. Rosa przypomniała teksty sterujące w tradycji dydaktyki literatury (1885-1925).

III. Prace badawcze i współpraca z innymi ośrodkami

Doc. dr hab. Z. Uryga, doc. dr hab. J. Polakowski, dr dr: A. Dyduchowa, B. Dyduch, A. Witkowska, A. Baluch (Zakład Literatury Polskiej) oraz mgr Z. Kłakówna opracowali II cykl programu NURT-u pt. "Kształcenie literackie w szkole podstawowej", składający się z 26 audycji radiowo-telewizyjnych. Emisja tego programu rozpoczęła się we wrześniu 1982 r.

Dla NURT-u w ramach cyklu "Kształcenie sprawności językowej jako drogi edukacji literackiej i kulturalnej" doc. dr hab.

Z. Uryga, dr dr: A. Dyduchowa, B. Dyduch, M. Jędrychowska opracowali koncepcję i plan programów na rok 1981. Ten sam temat w odniesieniu do lat 1982-1983 podjął doc. dr hab. Z. Uryga.

Dla "Przewodnika do nauczania języka polskiego w klasie V" (pod red. dr B. Chrzęstowskiej i doc. dra hab. E. Polańskiego) dr A. Dyduchowa przygotowała "Ćwiczenia w mówieniu i pisanu", a dr B. Dyduch zajęła się opracowaniem prozy.

Mgr mgr: Z. Kłakówna i J. Waligóra (Zakład Literatury) opublikowali wyniki swoich badań prowadzonych w szkołach-laboratoriach WSP w książce "Literatura w szkole widziana inaczej" (1981). Doc. dr hab. J. Polakowski ogłosił rozprawę habilitacyjną pt. "Badania nad odbiorem prozy w aspekcie dydaktycznym. Zarys teorii badań - próby diagnozy" (1980). Ukazała się też książka doc. dra hab. Z. Urygi pt. "Odbiór liryki w klasach maturalnych" (1981).

Nad przystosowaniem planów i programów do pięcioletnich stacjonarnych studiów polonistycznych pracowali: doc. dr hab. Z. Uryga, doc. dr M. Schabowska (Zakład Języka Polskiego), dr dr A. Dyduchowa, E. Klisiewicz (Zakład Języka Polskiego), A. Witkowska.

Programy dla poszczególnych przedmiotów polonistycznych przygotowywali niemal wszyscy pracownicy Instytutu, bądź indywidualnie, bądź w grupach roboczych.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Zakładu Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego rozwijali współpracę z Uniwersytetem Śląskim. Wzięli udział w opracowywaniu przewodnika do nauczania języka polskiego. Utrzymywali również kontakty naukowe z Kabinetem Literackiej Komunikacji a Experimentalnej Metodiki przy Pedagogicznej Fakultcie w Nitrze. W książce "Literárny text - Literarne Vzdelanie" (Nitra 1981) trzy rozprawy zamieścili pracowni-

cy Zakładu: 1) doc. dr hab. Z. Uryga opracował "Problem adekwatności odbioru a kształcenie literackie"; 2) doc. dr hab. J. Polakowski omówił "Problem teorii kształcenia literackiego w kontekście edukacji równoległej"; 3) dr R. Jedliński przedstawił "Dydaktyczne problemy szkolnej komunikacji literackiej w aspekcie monosensorycznego przekazu słuchowego".

Pracownicy Zakładu wraz z kolegami z Nitry i z Pädagogische Hochschule w Güstrow (NRD) przygotowywali międzynarodową bibliografię odnoszącą się do szkolnej komunikacji literackiej.

Dr A. Dyduchowa wygłaszała prelekcje na konferencjach metodycznych dla nauczycieli-polonistów w wielu miejscowościach Polski południowej.

Pod kierunkiem prof. dra S. Burkota dr dr M. Białota i M. Jazowska-Gumulska (Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa) kontynuują badania nad życiem literackim Polski południowej. Tematy związane z pisarstwem ludowym opracowywali: dr E. Chudziński (kierownik zespołu), dr M. Jazowska-Gumulska, mgr M. Ostasz.

Jesienią 1981 r. odbyły się wybory do zarządu Komisji Historycznoliterackiej Oddziału PAN w Krakowie. W wyniku tajnego głosowania funkcję przewodniczącego objął prof. dr S. Burkot.

IV. Nagrody i odznaczenia

Nagrody III stopnia Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki otrzymali doc. dr hab. J. Polakowski i dr M. Rachwał.

Doc. dr hab. J. Polakowski został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Opracował

doc. dr Antoni Jopek